

Brussel, 1.4.2025
COM(2025) 144 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN
DE REGIO'S**

**over de tussentijdse evaluatie van het Europees Solidariteitskorps 2021-2027 en de
eindevaluatie van het Europees Solidariteitskorps 2018-2020**

{SWD(2025) 75 final}

Inhoud

1.	INLEIDING EN SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN	2
2.	DOEL VAN HET EVALUATIEVERSLAG	2
3.	UITVOERING	3
	Het programma Europees Solidariteitskorps 2018-2020	3
	Het programma Europees Solidariteitskorps 2021-2027	4
4.	BELANGRIJKSTE RESULTATEN VAN DE EVALUATIE	4
4.1	Relevantie, samenhang, doeltreffendheid en efficiëntie — in hoeverre is het Europees Solidariteitskorps succesvol geweest?	5
4.2	Europese meerwaarde — hoe heeft het Europees Solidariteitskorps tot dusver een verschil gemaakt en voor wie?	10
5.	AANBEVELINGEN	13
6.	TE VOLGEN KOERS	15

1. INLEIDING EN SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

Het Europees Solidariteitskorps is een EU-programma dat jongeren de kans biedt een inclusievere samenleving op te bouwen, kwetsbare mensen te ondersteunen en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken.

Het Europees Solidariteitskorps is in december 2016 van start gegaan en vormt sinds oktober 2018 een afzonderlijk door de EU gefinancierd programma¹. Sinds 2022 worden via het programma ook vrijwilligersprojecten gefinancierd ter ondersteuning van humanitaire hulpoperaties overal ter wereld.

Uit de evaluaties is gebleken dat het Europees Solidariteitskorps tegemoetkomt aan cruciale behoeften van de Europese samenleving, met name wat betreft het stimuleren van deelname aan het democratische leven en het bevorderen van inclusie en diversiteit. Het programma stimuleert een gemeenschapsgevoel door lokale initiatieven nieuw leven in te blazen en een breder mondiaal perspectief te bevorderen. Deelname draagt bij tot betere persoonlijke, professionele en studievaardigheden en tot een sterker sociaal en maatschappelijk bewustzijn. Het programma is gericht op jongeren die met een breed scala aan uitdagingen worden geconfronteerd en brengt pan-Europese netwerken tot stand die tot langdurige partnerschappen en relaties leiden. Individuele deelnemers zijn zeer tevreden over het programma en deelnemende organisaties kunnen hun professionele vaardigheden verrijken en hun organisatorische doeltreffendheid verbeteren.

De belangrijkste bevindingen van de evaluatie kunnen als volgt worden samengevat:

- Het Europees Solidariteitskorps speelt doeltreffend in op de veranderende behoeften van de Europese samenleving en bevordert daarbij sociale samenhang, individuele ontwikkeling en inclusie.
- Het programma komt ten goede aan individuen, organisaties en gemeenschappen. Deelnemers groeien op persoonlijk en professioneel gebied en dit leidt tot een grotere maatschappelijke betrokkenheid. Organisaties halen voordeel uit betere praktijken op het gebied van projectbeheer en inclusie, terwijl gemeenschappen meer sociale samenhang en intercultureel begrip ervaren.
- Het programma is goed afgestemd op de prioriteiten van de Commissie op het gebied van democratische participatie, inclusie, diversiteit en milieuduurzaamheid.
- Ondanks de opmerkelijke efficiëntie heeft het programma te kampen met financieringsbeperkingen als gevolg van de inflatie en de ondersteuning van kansarme deelnemers, hetgeen duidelijk maakt dat de begroting beter moet worden afgestemd op de ambities van het programma.

2. DOEL VAN HET EVALUATIEVERSLAG

In overeenstemming met artikel 21, lid 2, van Verordening (EU) 2021/888 (de “verordening”) heeft de Europese Commissie een tussentijdse evaluatie van het huidige programma Europees

¹ Verordening (EU) 2018/1475 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot vaststelling van het rechtskader van het Europees Solidariteitskorps.

Solidariteitskorps en de eindevaluatie van het programma Europees Solidariteitskorps 2018-2020 uitgevoerd. Deze evaluatie werd ondersteund door een externe studie, raadplegingen en bevindingen uit verslagen die door de lidstaten en met het programma geassocieerde derde landen zijn ingediend (deze verslagen beschrijven de uitvoering en het effect van het programma). In de evaluaties zijn de doeltreffendheid, efficiëntie, relevantie, samenhang en meerwaarde van het programma beoordeeld.

De evaluatie heeft de blijvende relevantie bevestigd van het programma dat mogelijkheden voor vrijwilligerswerk biedt in overeenstemming met de beleidsprioriteiten van de Commissie voor de periode 2019-2024, waaronder democratische participatie, diversiteit, inclusie en duurzaamheid. Er zijn ook enkele verbeterpunten vastgesteld, waaronder: i) het beter in kaart brengen van kansarme personen om hun deelname aan het programma te vergemakkelijken; ii) een betere afstemming van de financiering van het programma op de doelstellingen ervan; iii) het verbeteren van de IT- en monitoringinstrumenten; en iv) een duidelijkere communicatie over het doel van het onderdeel humanitaire hulp. Dit verslag bevat de belangrijkste bevindingen van de evaluatie en de voorgestelde aanbevelingen. Het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie bevat nadere informatie over de bevindingen, raadplegingen en gehanteerde methode.

In overeenstemming met de verordening zal de Commissie de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie toezenden aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's.

3. UITVOERING

Het programma Europees Solidariteitskorps 2018-2020

Het programma Europees Solidariteitskorps 2018-2020 beschikte over een begroting van 375,6 miljoen EUR voor vrijwilligerswerk, solidariteitsprojecten, stages en banen voor jongeren. Eind 2020 had het programma kansen gecreëerd voor meer dan 35 000 jongeren. Het programma heeft horizontale prioriteiten aangepakt, zoals inclusie en klimaatverandering, en projecten ondersteund waarbij jongeren waren betrokken.

Resultaten van het Europees Solidariteitskorps in 2018-2020

OMSCHRIJVING	2018		2019		2020	
	Gepland	Gerealiseerd	Gepland	Gerealiseerd	Gepland	Gerealiseerd
Totaal aantal deelnemers	17 000	4 412	34 700	16 709	40 300	22 346
Vrijwilligersprojecten, deelnemers	8 400	2 694	24 600	11 735	28 900	14 009
Solidariteitsprojecten, deelnemers	5 400	1 057	6 200	4 447	7 300	7 196
Stages en banen, deelnemers	3 200	139	3 900	208	4 100	503
Vrijwilligersteams op gebieden met een hoge prioriteit, deelnemers	-	522	-	319	-	638
Kansarme deelnemers (%)	25 %	35 %	25 %	42 %	25 %	42 %

Het programma Europees Solidariteitskorps 2021-2027

In de periode 2021-2027 die verband houdt met het huidige meerjarig financieel kader (MFK) richt het Europees Solidariteitskorps zich nog meer op vrijwilligerswerk en stelt het vrijwilligerswerk voor humanitaire hulp in niet-EU-landen voor. De uitvoering van het programma met een begroting van 1 009 miljoen EUR liep tussen 2021 en 2022 vertraging op als gevolg van de late vaststelling van de verordening in mei 2021 en de gevolgen na de COVID-19-pandemie. Als gevolg daarvan zijn de in het prestatieoverzicht van het programma² vastgestelde prestatiedoelstellingen in 2023 aangepast van 270 000 naar 185 000 deelnemers. Het programma bouwt voort op de resultaten van het voorgaande programma in de eerste jaren en op het EU-vrijwilligersinitiatief voor humanitaire hulp.

Het eerste jaar van het meest recente MFK was uitdagend en complex. Naast de late vaststelling van de verordening en het werkprogramma van het programma en de COVID-19-pandemie waren er in 2022 onverwachte en uitzonderlijke uitdagingen als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de impact van de stijgende inflatie. In het kader van het programma werden snel flexibiliteitsmaatregelen vastgesteld, zodat projecten op vrijwillige basis delen van hun activiteiten konden heroriënteren om op korte termijn steun te verlenen aan Oekraïne en zijn bevolking. De inflatie werd ook aangepakt door een aanpassing van de eenheidstarieven.

Resultaten van het Europees Solidariteitskorps in 2021-2023

OMSCHRIJVING	2021		2022		2023	
	Gepland	Gerealiseerd	Gepland	Gerealiseerd	Gepland	Gerealiseerd
Totaal aantal deelnemers	25 000	18 112	27 223	25 147	25 606	20 403
Solidariteitsprojecten, deelnemers	9 000	5 164	9 700	7 418	9 100	3 813
Vrijwilligersprojecten, deelnemers	15 000	11 648	16 200	16 016	15 200	14 404
Vrijwilligersteams op gebieden met een hoge prioriteit, deelnemers	1 000	1 300	1 000	1 384	1 000	1 837
Humanitair vrijwilligerswerk, deelnemers	0	0	323	329	306	349
Kansarme deelnemers (%)	34 %	35 %	30 %	35 %	30 %	40 %
Organisaties met een kwaliteitskeurmerk voor vrijwilligerswerk in solidariteitsactiviteiten	2 000	2 178	2 100	504	390	258
Organisaties met een kwaliteitskeurmerk voor humanitair vrijwilligerswerk	-	100	100	40	40	30

4. BELANGRIJKSTE RESULTATEN VAN DE EVALUATIE

Op basis van de **richtsnoeren voor betere regelgeving**³ van de Commissie bouwt de evaluatie voort op de gegevens van een externe studie. De bestreken periode was 2018-2020 voor het vorige programma en 2021-2023 voor het huidige programma. De evaluatie toont

² EU (2024), European Solidarity Corps Performance, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/programme-performance-statements/european-solidarity-corps-performance_en#mff-2014-2020--european-solidarity-corps.

³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en.

aan dat alle evaluatiecriteria over het **algemeen positief zijn beoordeeld** en ondersteunt de verdere uitvoering van het Europees Solidariteitskorps.

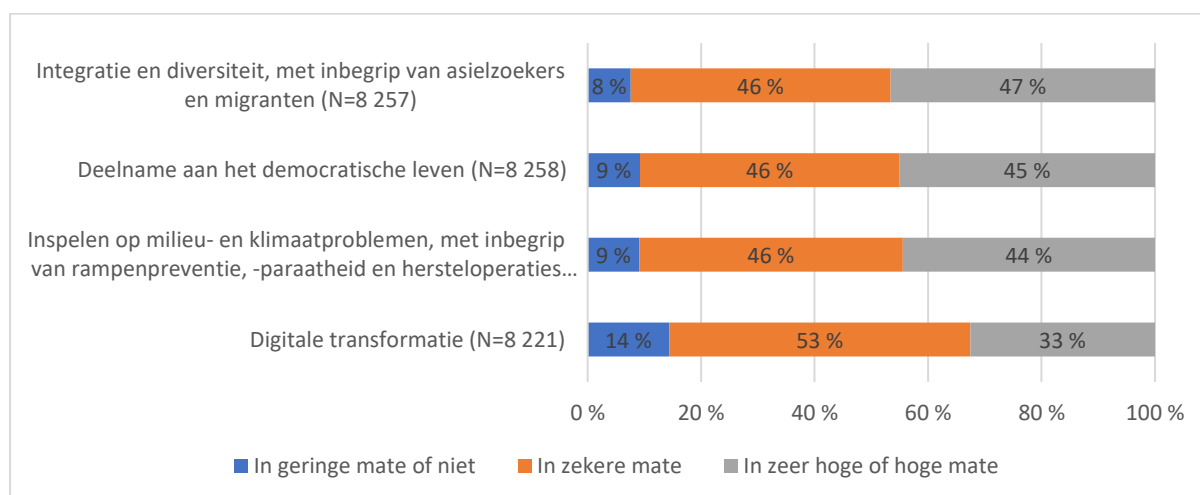
4.1 Relevantie, samenhang, doeltreffendheid en efficiëntie — in hoeverre is het Europees Solidariteitskorps succesvol geweest?

Relevantie

Het Europees Solidariteitskorps is zeer relevant voor de veranderende behoeften van de Europese samenleving. Het programma bevordert een breed scala aan mogelijkheden voor vrijwilligerswerk in overeenstemming met de beleidsprioriteiten van de Commissie voor de periode 2019-2024, zoals democratische participatie, inclusie, diversiteit en duurzaamheid.

Uit het programma blijkt ook het uitdrukkelijke streven om de prioriteiten ervan aan te passen aan dringende maatschappelijke behoeften; een voorbeeld hiervan was de snelle reactie op de COVID-19-pandemie en andere crises. Wat het waarborgen van een evenwichtige geografische spreiding van de deelnemers en een grotere betrokkenheid van kansarme deelnemers betreft, is er echter nog ruimte voor verbetering.

Relevantie van de horizontale prioriteiten van het Europees Solidariteitskorps volgens de deelnemers

Bron: enquête onder individuele deelnemers. Vraag 102: "Het Europees Solidariteitskorps heeft verschillende prioriteiten. In hoeverre beantwoorden zij volgens u aan de behoeften en verwachtingen van de samenleving?"

Relevantie

Algemene bevindingen

- De doelstellingen en prioriteiten van het Europees Solidariteitskorps zijn relevant voor het bevorderen van de sociale samenhang en de individuele ontwikkeling van jongeren.
- Het programma is zeer relevant voor het aanpakken van lokale maatschappelijke behoeften vanwege de uiteenlopende vormen en onderwerpen ervan, waardoor op maat gesneden projecten mogelijk zijn.

Bevindingen over het programma 2021-2027

- Het Europees Solidariteitskorps heeft aangetoond dat het zich kan aanpassen om tegemoet te komen aan nieuwe maatschappelijke behoeften zoals de gevolgen van frequentere en ernstigere klimaatgerelateerde gevaren en andere rampen.
- De relevantie ervan wordt onderstreept door de hoge mate van tevredenheid onder individuele deelnemers.
- Het beantwoordt aan cruciale behoeften van de Europese samenleving, met name wat betreft het stimuleren van deelname aan het democratische leven en het bevorderen van inclusie en diversiteit.
- Het programma zou beter kunnen inspelen op de behoeften van deelnemers met uiteenlopende achtergronden of in specifieke situaties (zoals leven met een beperking) door kansarme jongeren beter in kaart te brengen en deze jongeren gericht te ondersteunen.

Samenhang

Het Europees Solidariteitskorps heeft blijk gegeven van sterke interne en externe samenhang (of consistentie) met de strategische prioriteiten van de EU, met name met betrekking tot de betrokkenheid van jongeren en de integratie van andere beleidsinitiatieven van de EU.

Het programma vormt een aanvulling op EU-programma's zoals Erasmus+, maar de feitelijke synergieën zijn enigszins beperkt, wat erop wijst dat er behoefte is aan meer gestructureerde inspanningen. Een mogelijke integratie van het Europees Solidariteitskorps in Erasmus+ kan zowel kansen als uitdagingen met zich meebrengen. Hoewel integratie de administratieve efficiëntie en de flexibiliteit van de middelen zou kunnen vergroten, bestaat er bezorgdheid over het feit dat dit ten koste zou kunnen gaan van de unieke focus van het Europees Solidariteitskorps op vrijwilligerswerk en solidariteit, waardoor de fundamentele waarden en effecten ervan kunnen worden ondermijnd.

Extern is het Europees Solidariteitskorps goed afgestemd op andere beleidsinitiatieven van de EU, met name op initiatieven die gericht zijn op het verbeteren van de participatie en democratische betrokkenheid van jongeren. De voordelen van deze afstemming zouden nog verder kunnen worden vergroot door vanaf het begin van het volgende programma een gestructureerde samenwerking tot stand te brengen. Gezien de werkgerelateerde voordelen

voor kwetsbare jongeren zou het programma bovendien beter kunnen worden afgestemd op EU-initiatieven op het gebied van werkgelegenheid voor jongeren.

Samenhang

Bevindingen over het programma 2018-2020

- Het programma vormde een aanvulling op het EU-beleid en diende als centraal toegangspunt voor solidariteitsactiviteiten.
- In het algemeen was het een aanvulling op andere EU-programma's, met name Erasmus+.
- Het beroepsgerelateerde onderdeel viel niet op als alternatief voor andere activiteiten en dit beperkte de manier waarop het de rest van het programma kon aanvullen.
- Het programma onderscheidde zich van andere programma's door activiteiten in eigen land en groepsprojecten aan te bieden.

Bevindingen over het programma 2021-2027

- Er werden geen specifieke inconsistenties waargenomen tussen de soorten acties die rechtstreeks door de Commissie en indirect door de nationale agentschappen worden beheerd.
- Het stroomlijnen van vrijwilligersactiviteiten in het kader van het Europees Solidariteitskorps heeft de samenhang van het programma verbeterd.
- Hoewel de integratie van het programma in Erasmus+ kosteneffectief kan lijken, zou het belemmeringen voor deelname kunnen opwerpen en de specifieke focus, gerichte reikwijdte en impact van het programma kunnen verzwakken.
- Het programma vormt een sterke aanvulling op het jongerenactieplan in het kader van het externe optreden van de EU voor de periode 2022-2027 en op de bredere strategische prioriteiten van de Commissie voor 2019-2024.
- In het algemeen vormt het programma een aanvulling op andere EU-programma's, met name Erasmus+ en Horizon Europa, maar er kunnen verdere synergieën worden ontwikkeld.

Doeltreffendheid

Het Europees Solidariteitskorps versterkt de sociale samenhang en het intercultureel begrip en pakt lokale uitdagingen aan, met name in gebieden met afnemend lokaal vrijwilligerswerk. Het programma bevordert met succes de betrokkenheid bij de gemeenschap, de ontwikkeling van leiderschap en samenwerkende organisatorische netwerken. De betrokkenheid van internationale vrijwilligers was van vitaal belang in afgelegen of sociaal-economisch achtergestelde gebieden, maar het programma stond voor een aantal organisatorische uitdagingen bij de aanpassing aan de specifieke behoeften van deze gebieden. Belangrijke gevolgen voor de gemeenschap zijn onder meer:

- het aanpakken van lokale uitdagingen door tekorten aan vrijwilligers op te vullen en de levenskwaliteit te verbeteren, met name in plattelands- en sociaal-economisch

achtergestelde gebieden; de betrokkenheid van internationale vrijwilligers is in deze regio's van vitaal belang geweest, omdat zij het gemeenschapsgevoel hebben bevorderd en tegemoet zijn gekomen aan specifieke lokale behoeften;

- een betere ontwikkeling van de gemeenschappen door het versterken van de sociale samenhang en het intercultureel begrip binnen de gemeenschappen; in afgelegen gebieden werd het programma echter met uitdagingen geconfronteerd.

Het programma heeft consequent zijn doelstellingen voor kansarme deelnemers gehaald⁴ (34 % in 2021 en 30 % elk jaar sinds 2022). De huidige methode om kansarme deelnemers in kaart te brengen maakt het echter moeilijk om de resultaten van het programma op dit gebied te beoordelen.

De belangstelling voor het onderdeel humanitaire hulp is aanzienlijk toegenomen in vergelijking met het EU-vrijwilligersinitiatief voor humanitaire hulp. In mei 2023 waren er meer dan 42 000 blikken van belangstelling ontvangen, wat wijst op een succesvolle start met een hoge zichtbaarheid. Eind 2023 waren er in totaal bijna 104 000 blikken van belangstelling ingediend, waarmee het oorspronkelijke streefdoel van 1 955 uitrolprojecten voor de hele programmeringsperiode 2021-2027 ruimschoots werd overschreden. Dit wijst erop dat de huidige begroting van het onderdeel ontoereikend is om aan deze hoge vraag te voldoen.

Doeltreffendheid

Algemene bevindingen

- Organisaties erkennen verbeteringen in hun vaardigheden op het gebied van projectplanning, -uitvoering en -rapportage en wijzen op het effect van het kwaliteitskeurmerk van het Europees Solidariteitskorps op hun toekomstige fondsenwerving en projectuitvoering.
- Het programma stimuleert een gemeenschapsgevoel door lokale initiatieven nieuw leven in te blazen en een breder mondiaal perspectief te bevorderen.
- Deelname draagt bij tot sterke resultaten op individueel niveau, zoals betere persoonlijke, professionele en studievaardigheden en een sterker sociaal en maatschappelijk bewustzijn.

Bevindingen over het programma 2018-2020

- Het Europees Solidariteitskorps heeft uitdagingen op het gebied van regelgeving en aan de pandemie verbonden problemen aangepakt. Daarbij is het aantal deelnemers aan mobiliteitsacties geleidelijk toegenomen, maar zijn de doelstellingen niet gehaald.

Bevindingen over het programma 2021-2027

- Het programma creëert een cyclus van voordelen via zijn doelgroepen — individuen, organisaties en gemeenschappen.

⁴ Zie de volledige definitie van kansarme jongeren in artikel 2, lid 4, van Verordening (EU) 2021/888 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot vaststelling van het programma Europees Solidariteitskorps.

- Organisaties worden geconfronteerd met uitdagingen bij het werken met kansarme vrijwilligers, wat de noodzaak voor voortdurende capaciteitsopbouw en programmaondersteuning onderstreept.

Efficiëntie

De kosteneffectiviteit van het programma is verbeterd ten opzichte van de vorige periode. Er zijn echter aanzienlijke verschillen in kosteneffectiviteit tussen de acties van het programma, wat erop wijst dat de efficiëntie op sommige gebieden baat kan hebben bij gerichte financiële strategieën.

De financiering is zeer beperkt gebleken gezien de ambities en de doelstellingen van het programma. Ondanks een hogere jaarlijkse begroting in vergelijking met 2018-2020 (22 %) heeft de inflatie gevolgen gehad voor het vermogen van het programma om zijn doelstellingen te verwezenlijken. Daarom moeten de begrotingstoewijzingen worden afgestemd op de werkelijke behoeften van jongeren en de ambitie om solidariteit te bevorderen. Daar komt nog bij dat er grote belangstelling is voor het programma. Vergeleken met de programmeringsperiode 2018-2020 is het huidige programma erin geslaagd ongeveer twee keer zo kosteneffectief te zijn in termen van deelnemerskosten, met een kostprijs van 4 054 EUR per deelnemer bij aanpassing aan de inflatie.

Bovendien gebruiken sommige landen hun geplande begroting niet volledig en dit is van invloed op de algemene prestaties van het programma. Landen met een hogere vraag mogen daarentegen niet meer dan 100 % van hun toegewezen begroting gebruiken.

Er zijn aanzienlijke verbeteringen aangebracht op het gebied van meting en monitoring. Niettemin blijven er uitdagingen bestaan, met name op het gebied van de nieuwe IT-instrumenten die niet volledig aan de behoeften van de gebruikers voldoen. Bovendien moet de praktische toepassing van prestatie-indicatoren worden verfijnd om het effect van het programma volledig in kaart te brengen. Ook is het van essentieel belang dat het geografische evenwicht van de deelname en de spreiding van de voordelen over de deelnemende landen worden gemonitord.

Efficiëntie

Bevindingen over het programma 2018-2020

- De financiering werd passend geacht gezien het absorptiepercentage van 79,4 %. De geringe opname van betalingen is geen indicator van buitensporige financiering maar van inflexibele begrotingstoewijzingen en verstoringen als gevolg van de COVID-19-crisis.
- De administratieve lasten waren volgens de meeste belanghebbenden redelijk.
- Het programmabeheer werd als matig efficiënt beschouwd, met enige kritiek op de IT-instrumenten.

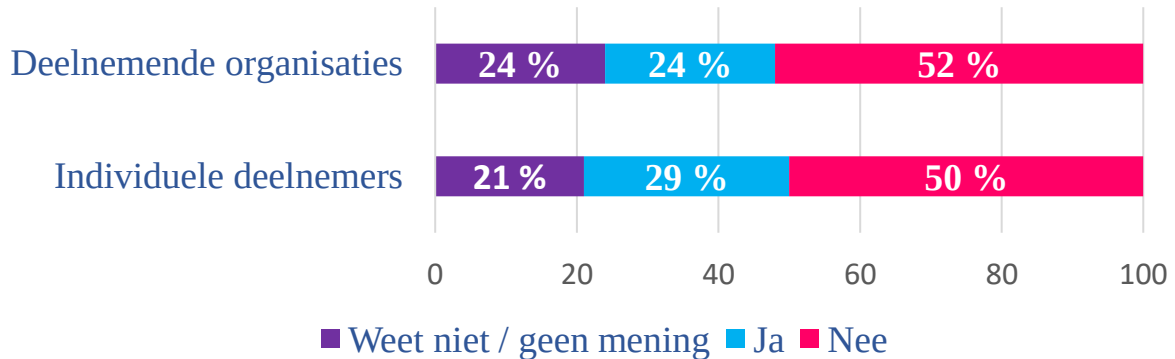
Bevindingen over het programma 2021-2027

- Veel deelnemers en organisaties vonden het niveau van de administratieve lasten beheersbaar, maar de processen kunnen verder worden vereenvoudigd.
- Het beheer en de uitvoering van het programma zijn over het algemeen efficiënt verlopen. Flexibel programmabeheer heeft de gevolgen beperkt van externe schokken zoals de COVID-19-pandemie en de Russische invasie van Oekraïne.
- De programmafinanciering was over het algemeen te laag in vergelijking met de behoeften en doelstellingen van het programma, en dit werd nog verergerd door factoren zoals inflatoire druk.
- De gebruiksvriendelijkheid en functionaliteiten van de IT-instrumenten vereisen verdere aandacht, ondanks de voortdurende verbetering ervan.

4.2 Europese meerwaarde — hoe heeft het Europees Solidariteitskorps tot dusver een verschil gemaakt en voor wie?

Voor meer dan de helft van de organisaties en deelnemers is het Europees Solidariteitskorps de enige mogelijkheid voor vrijwilligers- en solidariteitsactiviteiten (zie onderstaande grafiek).

Vraag: Indien het programma Europees Solidariteitskorps niet bestond, zou u alternatieve programma's met gelijkaardige doelstellingen op nationaal, Europees of internationaal niveau kunnen vinden en hieraan kunnen deelnemen?

Bron: openbare raadpleging

Deelnemende organisaties en individuen verbreden hun focus tot meer dan alleen lokale kwesties en worden zich bewust van hoe hun inspanningen bijdragen tot het bredere Europese landschap. Bovendien gaat de positieve houding ten aanzien van de EU duidelijk over op de betrokken gemeenschappen en maatschappelijke groepen.

Versterking van de democratie en actief burgerschap

Dankzij het sterke internationale netwerk van het programma dat zich uitstrekt van nationale autoriteiten tot maatschappelijke organisaties, tot de gemeenschap en individuen, speelt het programma een belangrijke rol in het matigen van anti-EU- en antidemocratische sentimenten.

Het verband tussen vrijwilligersactiviteiten en bredere maatschappelijke, politieke en burgerbetrokkenheid wordt algemeen erkend. Het programma stimuleert bredere maatschappelijke participatie, aangezien jongeren die betrokken zijn bij solidariteitsactiviteiten doorgaans een grote belangstelling voor de samenleving en de politiek ontwikkelen.

Empowerment van jongeren

Het Europees Solidariteitskorps draagt bij tot doelstellingen als de versterking van de democratie, actief burgerschap, solidariteit en persoonlijke en professionele ontwikkeling en daarmee tot de empowerment van jongeren, waarbij vele voordelen worden geboden die verder reiken dan de nationale grenzen. Het programma versterkt de Europese identiteit en bevordert de steun voor Europese waarden, zoals democratie en mensenrechten.

Het brengt uitgebreide pan-Europese netwerken tot stand en bevordert langetermijnpartnerschappen die het delen van kennis en samenwerkingsinitiatieven in heel Europa en daarbuiten vergemakkelijken.

De overgang van onderwijs naar werk vergemakkelijken

Het Europees Solidariteitskorps heeft een grotere impact dan verwacht, doordat het jongeren helpt die ondanks hun onderwijsresultaten met belemmeringen op de arbeidsmarkt worden geconfronteerd. Het is een aantrekkelijk programma voor degenen die hun loopbaan beginnen en ernaar streven een brug te slaan tussen academische studie en beroepspraktijk, hun vaardigheden te vergroten en waardevolle ervaring op te doen. Hoewel het geen rechtstreeks doel is, pakt het Europees Solidariteitskorps wel de kloof tussen onderwijs en werkgelegenheid voor jongeren aan.

Europese meerwaarde

Algemene bevindingen

- Het Europees Solidariteitskorps bevordert onder zijn deelnemers een gevoel van Europese identiteit en steun voor Europese waarden.

Bevindingen over het programma 2018-2020

- Het programma bevorderde actief burgerschap en faciliteerde de persoonlijke ontwikkeling van deelnemers op een schaal die waarschijnlijk niet door nationale inspanningen kan worden bereikt.
- De overgang van het Europees vrijwilligerswerk (EVS) naar het Europees Solidariteitskorps heeft de Europese meerwaarde vergroot door het opzetten van een centraal toegangspunt voor solidariteitsactiviteiten.
- Dankzij een breder toepassingsgebied, betere flexibiliteit en sterkere doelstellingen op het gebied van inclusie was het Europees Solidariteitskorps beter gepositioneerd dan het Europees vrijwilligerswerk (EVS) om tegemoet te komen aan de behoeften van jongeren.
- Het programma zorgde voor betere internationale netwerkactiviteiten en samenwerking, wat moeilijk te verwezenlijken was via nationale vrijwilligersinitiatieven.

Bevindingen over het programma 2021-2027

- Het Europees Solidariteitskorps is een krachtig initiatief om jongeren mondiger te maken door middel van een unieke combinatie van participatiemogelijkheden.
- Het programma is gericht op jongeren die met een breed scala aan uitdagingen worden geconfronteerd.
- Deelnemende organisaties kunnen hun professionele vaardigheden verrijken en hun organisatorische doeltreffendheid verbeteren.
- De kwaliteitsnormen van het programma, met inbegrip van het kwaliteitskeurmerk van het Europees Solidariteitskorps, onderscheiden het programma van andere regelingen die mogelijk niet hetzelfde niveau van consistentie of reikwijdte op het gebied van kwaliteitsborging bieden.
- Het programma is uniek in het tot stand brengen van pan-Europese netwerken, wat leidt tot langdurige partnerschappen en relaties.

5. AANBEVELINGEN

Kansarme jongeren betrekken

De huidige methode voor het monitoren van kansarme jongeren berust op verslaglegging door organisaties en nationale agentschappen in het kader van vrijwilligersacties of op zelfrapportage in de solidariteitsprojecten, wat tot inconsistenties leidt.

Aanbevelingen:

- verder verduidelijken hoe de definitie van kansarme jongeren moet worden geïnterpreteerd;
- meer bekendheid geven aan de richtsnoeren voor de uitvoering — de inclusie- en diversiteitsstrategie van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps⁵;
- strategieën uitvoeren om kansarme jongeren beter in kaart te brengen voordat zij aan projecten deelnemen;
- meer mogelijkheden creëren voor capaciteitsopbouw in organisaties, met inbegrip van situationele voorbeelden en oefeningen, om kansarme deelnemers beter in kaart te brengen en te integreren;
- inclusie- en diversiteitsambtenaren van de nationale agentschappen betrekken bij het organiseren van deze oefeningen om ervoor te zorgen dat zij in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de inclusie- en diversiteitsstrategie.

Verschillen in de geografische spreiding van resultaten en effecten aanpakken

De geografische spreiding van het programma moet beter worden gemonitord om nauwkeurig te kunnen beoordelen hoe de voordelen ervan worden gespreid en om de solidariteitsdoelstelling van het programma uit te voeren.

Aanbevelingen:

- de monitoringmechanismen blijven verbeteren om na te gaan waar vrijwilligersactiviteiten plaatsvinden;
- indien geografische onevenwichtigheden worden vastgesteld, organisaties uit ondervertegenwoordigde regio's aanmoedigen om deel te nemen.

Visumregelingen voor onderdanen van derde landen verbeteren

Vrijwilligers en organisaties hebben gewezen op aanhoudende problemen met visumregelingen voor onderdanen van derde landen.

⁵ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>.

Aanbevelingen:

- de samenwerking met de relevante nationale instanties versterken om de procedure voor de afgifte van visa voor deelnemers van buiten de EU te stroomlijnen;
- nauw samenwerken met de lidstaten bij de uitvoering van Richtlijn (EU) 2016/801⁶ betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten, overeenkomstig de aanbeveling van de Raad over de mobiliteit van jonge vrijwilligers in de Europese Unie (2022/C157/01)⁷ op het gebied van mobiliteit van jonge vrijwilligers in de Europese Unie.

Financiering afstemmen op de doelstellingen

De financiering voor het Europees Solidariteitskorps lijkt op die van een proefprogramma en is te laag om de doelstellingen ervan te verwezenlijken.

Aanbevelingen:

- in de toekomst, zonder vooruit te lopen op de onderhandelingen over het volgende meerjarig financieel kader, overwegen de totale begroting beter af te stemmen op de doelstellingen van het programma;
- overwegen om jaarlijkse begrotingsverhogingen te plannen in plaats van een vast budget om het programma beter bestand te maken tegen economische schokken;
- de geschiktheid van eenheidskosten jaarlijks opnieuw beoordelen, zodat het programma kan inspelen op de behoeften van organisaties en deelnemers zonder de kwaliteit van projecten in het gedrang te brengen;
- bij de vaststelling van het toekomstige programma samen met de deelnemende landen de mogelijkheid onderzoeken om de criteria voor de toewijzing van middelen te herijken;
- het programma beter integreren in andere beleidsinitiatieven; vrijwilligers zouden bijvoorbeeld meer baat kunnen hebben bij initiatieven ter ondersteuning van de overgang naar een baan en van de behoeften van jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren) en andere kwetsbare jongeren;
- synergieën met andere programma's maximaliseren en verder ontwikkelen om de bestaande financiering optimaal te benutten en gemeenschappelijke doelstellingen te verwezenlijken.

IT-instrumenten verbeteren

IT-instrumenten die niet gebruikersvriendelijk zijn of waarbij storingen optreden, vormen een probleem voor de efficiënte uitvoering van het programma en brengen risico's met zich mee, zoals gegevensverlies en vertraagde rapportage.

Aanbevelingen:

⁶ PB L 132 van 21.5.2016, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ%3AJOL_2016_132_R_0002.

⁷ PB C 157 van 11.4.2022, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0411\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0411(01)).

- uitgebreide gebruikerstests uitvoeren met een uiteenlopende groep van eindgebruikers om problemen op het gebied van bruikbaarheid en toegankelijkheid in kaart te brengen en ervoor te zorgen dat IT-instrumenten aan de behoeften van alle belanghebbenden voldoen;
- de IT-instrumenten en -formulieren die organisaties gebruiken bij het aanvragen van financiering verder vereenvoudigen;
- ervoor zorgen dat er noodmaatregelen worden genomen om de integriteit en continuïteit van de gegevens te waarborgen wanneer rapportage-instrumenten niet beschikbaar zijn.

Het onderdeel humanitaire hulp meer op één lijn brengen met de andere

Het zou goed zijn om het doel van het onderdeel humanitaire hulp verder te verduidelijken en te communiceren aan belanghebbenden om beter tegemoet te komen aan hun verwachtingen. Bovendien maakt de hogere leeftijdsgrens van 35 jaar, tegenover 30 jaar voor de andere vrijwilligers- en solidariteitsactiviteiten van het programma, het programma minder coherent en dit is verwarrend voor belanghebbenden.

Aanbevelingen:

- aan deelnemende organisaties duidelijk meedelen dat het onderdeel tot doel heeft individuele mobiliteit en individueel leren te bieden aan vrijwilligers van wie niet mag worden verwacht dat zij over professionele vaardigheden en ervaring beschikken;
- overwegen om de leeftijdsgrens van het onderdeel humanitaire hulp af te stemmen op de rest van het programma aangezien de vraag van mensen tussen 30 en 35 jaar niet groot is (slechts 3 % van het totale aantal inschrijvers op dit onderdeel).

6. TE VOLGEN KOERS

De resultaten van de evaluatie bevestigen dat het Europees Solidariteitskorps een essentiële rol speelt en in sommige landen het enige alternatief is voor vrijwilligers- en solidariteitsactiviteiten. Hoewel er een aantal verbeterpunten zijn vastgesteld, is de algemene evaluatie aan de hand van de vijf criteria (relevantie, efficiëntie, doeltreffendheid, samenhang, Europese meerwaarde) positief en vormt deze de basis voor de verdere ontwikkeling van de uitvoering van het programma in het kader van het MFK 2021-2027 en voor het starten van reflecties over het toekomstige programma in het kader van het MFK 2028-2034.